

TÜROFED TURİZM BÜLTENİ

Kasım - 2020

Hazırlayan: Aslı VAZ

İÇİNDEKİLER

1.	TÜRKİYE'YE VE DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1.	TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI.....	1
1.2.	BEŞ İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI ...	6
1.2.1	İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	6
1.2.2.	ANTALYA'YA GELEN YABANCI ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	8
1.2.3.	MUĞLA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ.....	10
1.2.4.	İZMİR'E GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	12
1.2.5.	ANKARA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	15
2.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA ve TURİZM GİDERİ.....	17
2.1.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ ve ORTALAMA HARCAMA.....	17
2.1.1.	TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL VE OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI	20
2.2.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GİDERİ	22

1. TÜRKİYE'YE VE DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

1.1. TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2020 yılı Kasım ayında ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin sayısı, geçtiğimiz yılın aynı dönemiyle karşılaştırdığımızda %61,9 oranında bir düşüşle 833.991 olarak gerçekleşmiştir.

Kasım ayında ülkemize gelen 833.991 yabancı ziyaretçinin 3.546 (%0,43)'sı günübirlikçidir.

Tablo 1'de Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 1. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AY	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2017	2018	2019	2020	2018/2017	2019/2018	2020/2019
OCAK	1.055.474	1.461.570	1.539.496	1.787.435	38,48	5,3	16,1
ŞUBAT	1.159.833	1.527.070	1.670.238	1.733.112	31,66	9,37	3,7
MART	1.587.007	2.139.766	2.232.358	718.097	34,83	4,3	-67,8
NİSAN	2.070.322	2.655.561	3.293.176	24.238	28,27	24	-99,2
MAYIS	2.889.873	3.678.440	4.022.254	29.829	27,29	9,4	-99,2
HAZİRAN	3.486.940	4.505.594	5.318.984	214.768	29,21	18,1	-95,9
TEMMUZ	5.075.961	5.671.801	6.617.380	932.927	11,74	16,67	-85,9
AĞUSTOS	4.658.463	5.383.332	6.307.508	1.814.701	15,56	17,2	-71,23
EYLÜL	4.076.630	4.792.818	5.426.818	2.203.482	17,57	13,23	-59,4
EKİM	2.992.947	3.755.467	4.291.574	1.742.303	25,48	14,27	-59,4
KASIM	1.652.795	1.966.277	2.190.622	833.991	18,97	11,4	-61,93
ARALIK	1.703.789	1.950.705	2.147.878		14,49	10,1	
TOPLAM	32.410.034	39.488.401	45.058.286		21,8	14,1	
11 AY TOP.	30.706.245	37.537.696	42.910.408	12.034.883	22,2	14,3	-71,95

*Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2020 -Kasım Ayı Bülteni

2020 yılı Kasım ayında ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin en çok giriş yaptıkları sınır kapılarının bağlı olduğu iller sıralamasında ilk 5 il aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir.

1-İstanbul	%52,75	(439 920)
2-Edirne	%20,33	(169 528)
3-Antalya	%12,02	(100 209)
4-Şırnak	%4,13	(34 431)
5-Kırklareli	%2,96	(24 667)

2020 yılı Kasım ayında ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ülkeler sıralamasında Rusya Fed. %28,11 (489 836) ile birinci, Bulgaristan %13,36 (232 729) ile ikinci, Ukrayna %8,91 (155 254) ile üçüncü sıradadır. Ukrayna'yı Almanya ve İngiltere izlemektedir.

2018, 2019 ve 2020 yıllarına ait Kasım ayında Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 2'de belirtilmektedir.

Tablo 2. Türkiye'ye Gelen Yabancıların Milliyetlerine Göre Karşılaştırması (Kasım)

MİLLİYET	YILLAR			DEĞİŞİM ORANI	
	2018	2019	2020*	2019/2018	2020/2019
Cezayir	264.625	276.084	49.001	4,3	-82,3
Fas	162.754	217.696	63.005	33,8	-71,1
Güney Afrika Cumhuriyeti	48.271	68.711	11.468	42,3	-83,3
Libya	165.432	237.312	96.483	43,4	-59,3
Mısır	136.212	163.629	62.690	20,1	-61,7
Somaliland		74	52		-29,7
Sudan	14.540	16.399	9.404	12,8	-42,7
Tunus	126.852	154.792	50.854	22,0	-67,1
Diğ. AFRIKA ÜLKELERİ	130.163	188.668	86.238	44,9	-54,3
TOPLAM AFRIKA	1.048.849	1.323.365	429.195	26,2	-67,6
Arjantin	66.414	63.272	7.010	-4,7	-88,9
Brezilya	72.188	94.309	20.953	30,6	-77,8
Kolombiya	51.329	65.443	9.647	27,5	-85,3
Şili	14.167	18.041	3.231	27,3	-82,1
Venezuela	8.499	10.606	2.866	24,8	-73,0
Diğ. GÜNEY AMERİKA ÜLKELERİ	24.261	30.326	4.653	25,0	-84,7
TOPLAM GÜNEY AMERİKA	236.858	281.997	48.360	19,1	-82,9
TOPLAM KUZAY AMERİKA	19.768	24.315	8.009	23,0	-67,1
TOPLAM ORTA AMERİKA	11.916	16.362	3.132	37,3	-80,9
TOPLAM AMERİKA	268.542	322.674	59.501	20,2	-81,6
Bahreyn	68.309	80.833	17.478	18,3	-78,4
Birleşik Arap Emirlikleri	37.791	32.416	3.412	-14,2	-89,5
Irak	1.087.425	1.282.489	351.273	17,9	-72,6
İsrail	410.572	527.678	123.663	28,5	-76,6
Katar	82.989	93.578	30.098	12,8	-67,8
Kuveyt	282.380	352.415	117.071	24,8	-66,8
K.K.T.C.	240.291	238.816	56.912	-0,6	-76,2
Lübnan	314.801	359.289	81.945	14,1	-77,2
Suudi Arabistan	702.725	539.786	67.236	-23,2	-87,5
Ürdün	386.394	453.067	86.978	17,3	-80,8
Yemen	36.364	38.224	12.281	5,1	-67,9
Diğ. BATI ASYA ÜLKELERİ	543.430	682.389	220.770	25,6	-67,6

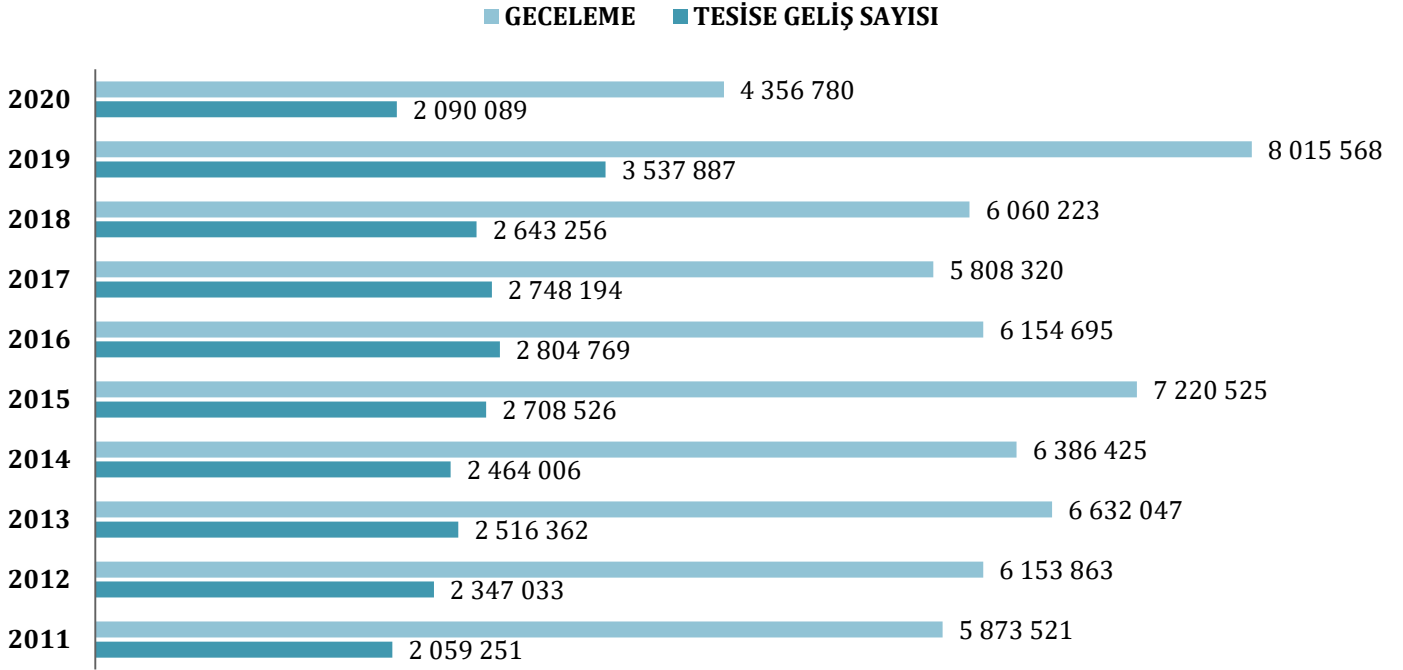
TOPLAM BATI ASYA	4.193.471	4.680.980	1.169.117	11,6	-75,0
Bangladeş	16.613	18.838	5.260	13,4	-72,1
Çin Halk Cumhuriyeti	369.952	403.739	37.890	9,1	-90,6
Endonezya	107.336	111.510	35.713	3,9	-68,0
Filipinler	87.323	128.052	45.755	46,6	-64,3
Hindistan	135.297	211.405	42.635	56,3	-79,8
İran	1.894.193	1.968.122	352.577	3,9	-82,1
Malezya	77.567	95.866	17.541	23,6	-81,7
Pakistan	104.913	120.523	46.071	14,9	-61,8
Singapur	22.426	27.817	4.749	24,0	-82,9
Tayland	48.237	56.610	7.886	17,4	-86,1
Diğ. GÜNEY ASYA ÜLKELERİ	197.746	243.449	57.177	23,1	-76,5
TOPLAM GÜNEY ASYA	3.061.603	3.385.931	653.254	10,6	-80,7
TOPLAM ASYA	7.255.074	8.066.911	1.822.371	11,2	-77,4
Almanya	4.334.067	4.835.626	1.071.782	11,6	-77,8
Avusturya	331.752	378.121	104.410	14,0	-72,4
Belçika	492.991	538.474	128.458	9,2	-76,1
Çekya	225.474	308.660	14.610	36,9	-95,3
Danimarka	319.079	329.139	42.829	3,2	-87,0
Finlandiya	125.374	131.518	13.983	4,9	-89,4
Fransa	691.671	833.681	287.827	20,5	-65,5
Hollanda	980.555	1.083.763	254.625	10,5	-76,5
İngiltere	2.212.040	2.506.246	803.782	13,3	-67,9
İrlanda	68.895	94.502	25.246	37,2	-73,3
İspanya	160.929	238.296	51.217	48,1	-78,5
İsveç	368.941	429.959	86.487	16,5	-79,9
İsviçre	257.537	298.511	121.578	15,9	-59,3
İtalya	261.722	353.442	68.637	35,0	-80,6
İzlanda	2.820	3.839	508	36,1	-86,8
Lüksemburg	7.413	10.574	2.103	42,6	-80,1
Macaristan	120.314	146.510	15.747	21,8	-89,3
Norveç	155.793	203.377	23.788	30,5	-88,3
Polonya	633.905	869.229	140.472	37,1	-83,8
Portekiz	37.097	51.464	12.126	38,7	-76,4
Slovakya	155.320	205.204	8.072	32,1	-96,1
Yunanistan	614.454	774.338	134.019	26,0	-82,7
TOPLAM AVRUPA OECD	12.558.143	14.624.473	3.412.306	16,5	-76,7
Arnavutluk	118.098	127.218	45.920	7,7	-63,9
Bosna Hersek	114.878	138.383	58.267	20,5	-57,9
Bulgaristan	2.180.744	2.484.664	1.140.739	13,9	-54,1
Estonya	60.655	76.006	4.930	25,3	-93,5
Güney Kıbrıs Rum Kesimi	9.876	11.643	2.124	17,9	-81,8
Hırvatistan	40.922	52.828	15.688	29,1	-70,3

Karadağ	22.081	25.473	10.554	15,4	-58,6
Kosova	132.656	144.786	65.672	9,1	-54,6
Kuzey Makedonya Cumhuriyeti	196.432	208.559	108.597	6,2	-47,9
Letonya	64.404	84.549	8.896	31,3	-89,5
Litvanya	197.004	227.374	13.591	15,4	-94,0
Malta	7.669	8.114	3.010	5,8	-62,9
Romanya	616.270	732.161	257.055	18,8	-64,9
Sırbistan	210.996	267.681	123.529	26,9	-53,9
Slovenya	38.694	48.174	7.766	24,5	-83,9
Diğ. AVRUPA OECD DIŞI ÜLKELERİ	2.041	3.071	720	50,5	-76,6
TOPLAM AVRUPA OECD DIŞI	4.013.420	4.640.684	1.867.058	15,6	-59,8
TOPLAM AVRUPA	16.571.563	19.265.157	5.279.364	16,3	-72,6
Azerbaycan	802.820	842.057	220.403	4,9	-73,8
Belarus	241.723	254.595	103.967	5,3	-59,2
Ermenistan	47.948	61.585	8.998	28,4	-85,4
Gürcistan	1.929.779	1.831.234	399.944	-5,1	-78,2
Kazakistan	413.163	438.562	129.050	6,1	-70,6
Kırgızistan	107.571	112.839	47.636	4,9	-57,8
Moldova	186.525	191.285	101.967	2,6	-46,7
Özbekistan	227.796	235.002	92.013	3,2	-60,8
Rusya Fed.	5.865.466	6.887.136	2.038.380	17,4	-70,4
Tacikistan	38.229	41.101	15.194	7,5	-63,0
Türkmenistan	232.894	277.605	42.519	19,2	-84,7
Ukrayna	1.347.060	1.507.194	965.203	11,9	-36,0
TOPLAM B.D.T.	11.440.974	12.680.195	4.165.274	10,8	-67,2
Amerika Birleşik Devletleri	416.938	540.255	136.646	29,6	-74,7
Avustralya	91.077	115.037	14.645	26,3	-87,3
Güney Kore	146.691	197.937	36.095	34,9	-81,8
Japonya	75.811	96.033	18.776	26,7	-80,4
Kanada	101.040	131.445	31.490	30,1	-76,0
Meksika	34.130	61.522	11.826	80,3	-80,8
Yeni Zelanda	15.375	19.963	2.770	29,8	-86,1
TOPLAM DiğER OECD	881.062	1.162.192	252.248	31,9	-78,3
TOPLAM MİLLİYETSİZ	71.042	88.845	26.535	25,1	-70,1
TOPLAM OKYANUSYA	590	1069	395	81,2	-63,0
YABANCI TOPLAM	37.537.696	42.910.408	12.034.883	14,3	-72,0

*Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2020 – Kasım Ayı Bülteni

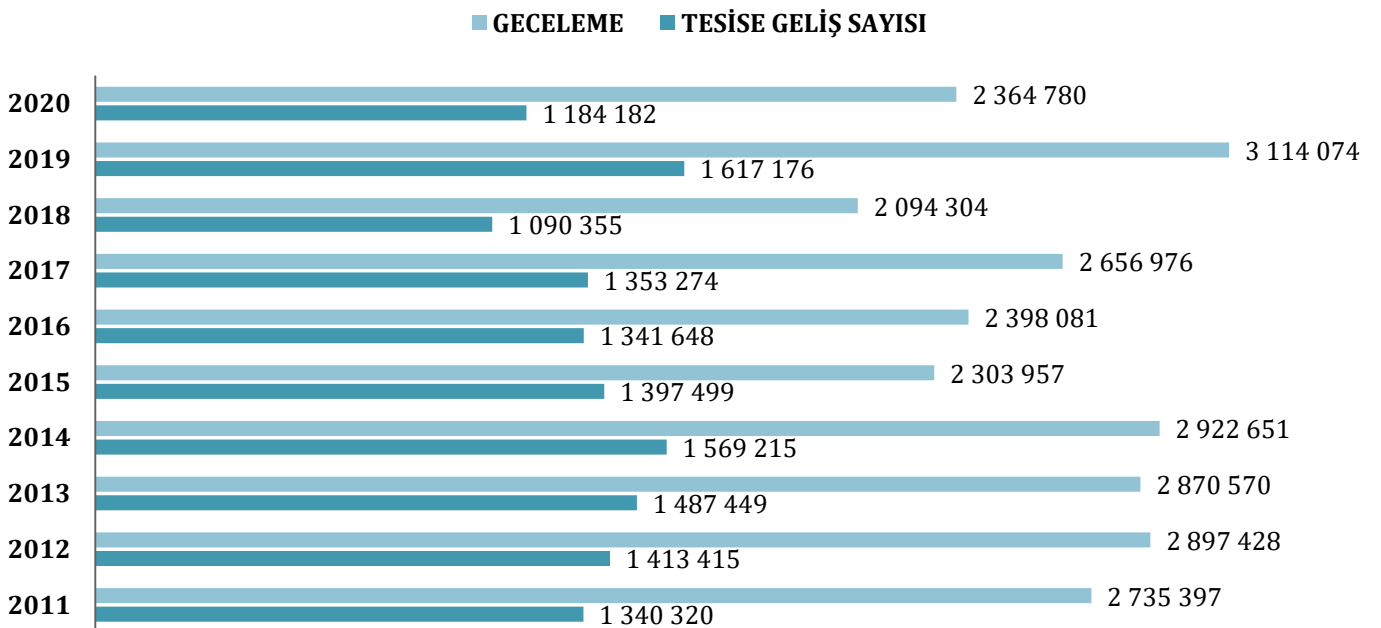
2011 – 2020 yılları arasında, Kasım ayında ülkemizdeki turizm işletme belgeli konaklama tesislerinden faydalanan turistlerin tesislere geliş ve geceleme sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil 1’de belirtilmiştir.

Şekil 1. Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesislerinde Tesislere Geliş Sayısı ve Gecelemelerin Yıllara Göre Dağılımı

2011 – 2020 yılları arasında Kasım ayında ülkemizdeki mahalli idarelerce belgelendirilen konaklama tesislerinden faydalanan turistlerin tesislere geliş ve geceleme sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil 2’de belirtilmiştir.

Şekil 2. Mahalli İdarelerce Belgelendirilen Konaklama Tesislerinde Tesislere Geliş Sayısı ve Gecelemelerin Yıllara Göre Dağılımı

1.2. BEŞ İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

En önemli turizm merkezlerimizden olan İstanbul, Antalya, Muğla, İzmir ve Ankara'ya Kasım ayında gelen ziyaretçi istatistikleri aşağıdaki bölümlerde aktarılmıştır.

1.2.1 İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

2020 yılının Kasım ayında İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçi sayısı, geçtiğimiz yılın Kasım ayı ile karşılaştırıldığında %59,5 oranında düşüş göstererek 439.920 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3'te İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 3. İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AY	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2017	2018	2019	2020	2018/2017	2019/2018	2020/2019
OCAK	559.372	831.307	918.949	1.017.034	48,61	10,5	10,7
ŞUBAT	590.175	848.510	984.689	962.151	43,77	16,1	-2,3
MART	742.479	1.073.002	1.165.591	374.101	44,52	8,6	-67,9
NİSAN	835.614	1.144.041	1.329.868	960	36,91	16,2	-99,9
MAYIS	830.019	984.028	1.016.809	847	18,55	3,3	-99,9
HAZİRAN	827.494	1.100.389	1.361.302	66.725	32,98	23,7	-95,1
TEMMUZ	1.319.549	1.502.397	1.666.319	301.930	13,86	10,9	-81,8
AĞUSTOS	1.247.384	1.391.036	1.540.120	436.198	25,14	10,7	-71,7
EYLÜL	1.045.896	1.235.301	1.359.175	460.670	30,22	10	-66,1
EKİM	1.122.266	1.230.079	1.347.554	533.405	9,61	9,55	-60,4
KASIM	831.982	1.014.984	1.088.372	439.920	22	7,2	-59,5
ARALIK	888.365	1.077.925	1.127.915		21,34	4,6	
TOPLAM	10.840.595	13.432.990	14.906.663		23,9	11	
11 AY TOPLAM	9.952.230	12.355.065	13.778.748	4.593.941	24,1	11,5	-66,7

*Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2020 - Kasım Bülteni

2020 yılı Kasım ayında İstanbul'a gelen toplam yabancı ziyaretçi sayısının en yüksek oranını %11,5 ile Rusya Federasyonu ziyaretçileri oluşturmaktadır. Bu ziyaretçileri sırasıyla; İran %5,4 Ukrayna %5,1 Almanya %4,9 Irak %3,2 ve diğer ülkeler: %41,9 ile takip etmektedir.

2019 - 2020 yıllarının Kasım aylarında İstanbul'a gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 4'te belirtilmiştir.

Tablo 4. İstanbul'a Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Kasım)

S. No	ÜLKE İSMİ	2019 Gelen	2020 Gelen	Değişim (%)	S. No	ÜLKE İSMİ	2019 Gelen	2020 Gelen	Değişim (%)
1	RUSYA FEDERASYONU	735.559	50.619	-93,1	56	UMMAN	4.361	1.907	-56,3
2	ALMANYA	68.201	21.660	-68,2	57	HIRVATİSTAN	3.513	1.103	-68,6
3	FRANSA	35.453	14.522	-59,0	58	YEMEN	2.921	1.273	-56,4
4	UKRAYNA	27.142	22.485	-17,2	59	İRLANDA	2.776	1.061	-61,8
5	İRAN	72.187	23.737	-67,1	60	NORVEÇ	2.931	1.098	-62,5
6	İNGİLTERE	34.883	14.285	-59,0	61	CEZAYİR	17.665	677	-96,2
7	KUVEYT	18.247	9.270	-49,2	62	TACİKİSTAN	2.802	1.781	-36,4
8	İSRAİL	27.112	11.645	-57,0	63	ÇEKYA	3.567	1.189	-66,7
9	LİBYA	17.871	12.772	-28,5	64	PORTEKİZ	2.663	719	-73,0
10	HOLANDA	20.161	12.422	-38,4	65	GÜNEY AFRİKA CUMH.	2.838	852	-70,0
11	AZERBAYCAN	20.168	11.813	-41,4	66	K.K.T.C.	8.346	615	-92,6
12	AMERİKA BİR. DEV.	30.188	12.052	-60,1	67	LİTVANYA	2.756	560	-79,7
13	ÖZBEKİSTAN	20.023	12.224	-39,0	68	YUNANİSTAN	11.911	685	-94,2
14	KAZAKİSTAN	14.866	8.353	-43,8	69	MACARİSTAN	3.280	570	-82,6
15	LÜBNAN	17.096	10.595	-38,0	70	FİNLANDİYA	2.036	677	-66,7
16	IRAK	37.218	14.369	-61,4	71	TÜRKMENİSTAN	20.362	561	-97,2
17	ÜRDÜN	19.154	10.277	-46,3	72	SUUDİ ARABİSTAN	18.401	407	-97,8
18	MISIR	11.298	8.265	-26,8	73	BANGLADEŞ	1.524	518	-66,0
19	İSVİÇRE	8.312	4.646	-44,1	74	KARADAĞ	1.343	708	-47,3
20	İSVEÇ	10.508	5.750	-45,3	75	SENEGAL	1.014	757	-25,3
21	KOSOVA	7.183	6.397	-10,9	76	CİBUTİ	387	448	15,8
22	ROMANYA	11.853	6.612	-44,2	77	AVUSTRALYA	4.568	469	-89,7
23	PAKİSTAN	9.376	7.683	-18,1	78	ZAİRE	807	562	-30,4
24	SURİYE	12.844	7.270	-43,4	79	KOLOMBİYA	5.096	697	-86,3
25	BELÇİKA	11.216	7.709	-31,3	80	KAMERUN	816	466	-42,9
26	İTALYA	21.929	4.023	-81,7	81	GÜNEY KORE	14.883	512	-96,6
27	FAS	17.941	4.932	-72,5	82	MORİTANYA	242	491	102,9
28	AVUSTURYA	9.890	4.471	-54,8	83	LETONYA	1.633	345	-78,9
29	KIRGIZİSTAN	8.719	4.679	-46,3	84	TAYLAND	4.570	307	-93,3
30	ARNAVUTLUK	5.367	4.331	-19,3	85	SLOVENYA	2.588	300	-88,4
31	SİRBİSTAN	5.436	2.669	-50,9	86	KENYA	869	392	-54,9
32	BOSNA HERSEK	4.534	2.268	-50,0	87	MALEZYA	12.219	459	-96,2
33	İSPANYA	16.506	3.204	-80,6	88	MEKSİKA	5.400	391	-92,8
34	BELARUS	3.197	2.411	-24,6	89	JAPONYA	7.769	706	-90,9
35	TUNUS	13.246	4.551	-65,6	90	SLOVAKYA	1.922	407	-78,8
36	MOLDOVA	2.660	2.890	8,6	91	MALTA	615	276	-55,1
37	KATAR	3.730	2.357	-36,8	92	BAHREYN	5.119	635	-87,6
38	BULGARİSTAN	7.649	3.088	-59,6	93	FİLDİŞİ SAHİLLERİ	564	377	-33,2
39	MİLLİYETSİZ	4.385	2.922	-33,4	94	DOMİNİKA	314	218	-30,6
40	DANİMARKA	5.391	1.935	-64,1	95	TANZANYA	324	309	-4,6

41	KANADA	7.156	2.374	-66,8	96	BİRLEŞİK ARAP EMİR.	1.758	230	-86,9
42	FİLİPİNLER	4.523	2.128	-53,0	97	GANA	530	218	-58,9
43	GÜRCİSTAN	5.238	2.688	-48,7	98	NEPAL	694	107	-84,6
44	KUZEY MAKEDONYA CUMH.	2.296	1.457	-36,5	99	MALİ	331	217	-34,4
45	POLONYA	5.952	1.807	-69,6	100	GABON	219	174	-20,5
46	SOMALİ	2.669	2.280	-14,6	101	ESTONYA	960	156	-83,8
47	AFGANİSTAN	3.850	2.553	-33,7	102	SAINT KITTSVNEVIS	264	261	-1,1
48	BREZİLYA	5.243	1.626	-69,0	103	ÇAD	167	231	38,3
49	NİJERYA	3.755	1.989	-47,0	104	YENİ ZELANDA	720	99	-86,3
50	HİNDİSTAN	13.450	1.548	-88,5	105	ARJANTİN	2.385	201	-91,6
51	FİLİSTİN	3.955	2.320	-41,3	106	LÜKSEMBURG	194	112	-42,3
52	ÇİN HALK CUMH.	22.423	11.043	-50,8	107	BURKİNA FASO	298	148	-50,3
53	ETİYOPYA	1.907	2.021	6,0	108	UGANDA	559	246	-56,0
54	SUDAN	1.455	1.455	0,0	109	VENEZUELA	912	3.147	245,1
55	ENDONEZYA	17.148	2.102	-87,7	110	DİĞER	29.847	3.137	-89,5

*Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistikleri 2020 – Kasım Ayı Bülteni

1.2.2. ANTALYA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

2020 yılının Kasım ayında Antalya'ya gelen ziyaretçilerin sayısı, geçen yılın Kasım ayı ile karşılaştırıldığında %68,9 oranında düşüş göstererek 105.856 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5'de Antalya'ya gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 5. Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AY	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2017	2018	2019	2020	2018/2017	2019/2018	2020/2019
OCAK	87.310	90.835	139.307	186.225	3,6	53,3	33,7
ŞUBAT	84.612	101.371	152.801	202.769	19,8	50,7	32,7
MART	165.741	264.987	279.097	121.602	59,9	5,32	-56,4
NİSAN	517.360	687.621	954.620	905	32,9	38,8	-99,9
MAYIS	1.056.971	1.565.641	1.707.579	675	48,1	9,06	-99,9
HAZİRAN	1.473.621	1.922.714	2.228.992	21.044	30,5	15,9	-99,05
TEMMUZ	1.819.502	2.170.165	2.553.458	226.991	19,3	17,6	-91,1
AĞUSTOS	1.760.500	2.085.540	2.509.303	798.524	18,5	20,3	-68,1
EYLÜL	1.527.523	1.894.391	2.184.130	1.017.804	24	15,3	-53,4
EKİM	982.441	1.376.280	1.658.534	700.090	40,1	20,5	-57,8
KASIM	141.444	277.083	340.834	105.856	95,9	23,0	-68,9
ARALIK	121.937	199.330	243.056		63,5	21,9	
TOPLAM	9.738.962	12.635.958	14.951.711		29,7	18,3	
11 AY TOPLAM	9.617.025	12.436.628	14.708.655	3.382.485	29,3	18,3	-77,0

*Kaynak: Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü verilerinden derlenmiştir. 2020-Kasım Ayı Bülteni

2017, 2018, 2019 ve 2020 yıllarının Kasım aylarında Antalya'ya gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 6'da belirtilmiştir.

Tablo 6. Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Kasım)

MİLLİYETİ	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2017	2018	2019	2020	2018/2017	2019/2018	2020/2019
ALMANYA	42.764	88.278	94.436	5.732	106,4	7	-93,9
RUSYA	31.585	75.943	109.558	71.607	140,4	44,3	-34,6
İNGİLTERE	7.229	15.890	19.036	398	119,8	19,8	-97,9
POLONYA	3.924	8.937	12.844	3.578	127,8	43,7	-72,1
İSRAİL	5.241	6.477	6.859	1.320	23,6	5,9	-80,8
UKRAYNA	1.305	5.778	3.553	5.648	342,8	-38,5	59,0
HOLLANDA	3.721	5.306	6.553	329	42,6	23,5	-95,0
BELÇİKA	3.978	5.194	6.035	472	30,6	16,2	-92,2
ÜRDÜN	1.009	2.891	3.540	427	186,5	22,4	-87,9
İSVEÇ	275	2.337	1.749	814	749,8	-25,2	-53,5
NORVEÇ	935	2.284	2.384	27	144,3	4,4	-98,9
AVUSTURYA	1.163	2.269	2.700	223	95,1	19	-91,7
BULGARİSTAN	824	2.230	1.403	296	170,6	-37,1	-78,9
İSVİÇRE	951	2.176	2.448	1.234	128,8	12,5	-49,6
İRAN	899	2.162	5.486	35	140,5	153,7	-99,4
DANİMARKA	777	1.876	2.008	213	141,4	7	-89,4
FİNLANDİYA	770	1.423	2.402	421	84,8	68,8	-82,5
FRANSA	800	1.397	2.157	288	74,6	54,4	-86,6
ÇEKYA	594	1.301	891	107	119	-31,5	-88,0
BELARUS	343	891	1422	1148	159,8	59,6	-19,3
LİTVANYA	214	827	365	33	286,4	-55,9	-91,0
SLOVAKYA	624	807	1327	49	29,3	64,4	-96,3
MACARİSTAN	809	742	879	29	-8,3	18,5	-96,7
AZERBAYCAN	1015	666	1076	410	-34,4	61,6	-61,9
İTALYA	229	460	607	83	100,9	32	-86,3
KAZAKİSTAN	204	456	1553	3021	123,5	240,6	94,5
DİĞER	4.427	8.890	44.105	100.212	100,8	396,1	127,2
T.C.	22.880	25.322	32.733	5.644	10,7	29,3	-82,8
TOPLAM	141.444	277.083	340.834	105.856	95,9	23	-68,9

*Kaynak: Antalya Valiliği Havalimanı Mülki İdare Amirliği den derlenmiştir. 2020 – Kasım Ayı Bülteni

1.2.3.MUĞLA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

2020 yılı Kasım ayında Muğla'ya gelen ziyaretçilerin sayısı, geçtiğimiz yılın Kasım ayı ile karşılaştırıldığında %86,05 oranında düşüş göstererek 2.231 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 7'de Muğla'ya gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 7. Muğla'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2017	2018	2019	2020	2018/2017	2019/2018	2020/2019
OCAK	5.580	5.115	3.942	4.468	-8,3	-22,9	13,3
ŞUBAT	5.361	3.690	4.372	4.822	-31,2	18,5	10,2
MART	10.561	19.056	12.321	3.159	80,4	-35,3	-74,4
NİSAN	77.180	109.337	150.615	1.214	41,7	37,8	-99,2
MAYIS	249.731	344.158	400.237	242	37,8	16,2	-99,9
HAZİRAN	342.526	474.035	541.172	3.258	38,4	14,2	-99,3
TEMMUZ	423.812	554.196	638.859	58.755	30,8	15,3	-90,8
AĞUSTOS	425.513	553.949	676.218	246.810	30,2	22,1	-63,5
EYLÜL	366.030	459.863	539.208	287.789	25,6	17,3	-46,6
EKİM	167.877	254.175	273.896	81.664	51,4	7,8	-70,2
KASIM	9.971	18.318	16.004	2.231	83,7	-12,6	-86
ARALIK	5.337	9.223	9.806		72,8	6,3	
TOPLAM	2.089.479	2.805.115	3.266.650		34,3	16,5	
11 AY TOPLAM	2.084.142	2.795.892	3.256.844	694.412	34,2	16,5	-78,7

*Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2020 – Kasım Ayı Bülteni

2017, 2018, 2019 ve 2020 yıllarının Kasım aylarında Muğla'ya gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 8'de belirtilmiştir.

Tablo 8. Muğla'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Kasım)

MİLLİYETİ	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2017	2018	2019	2020	2018/2017	2019/2018	2020/2019
ALMANYA	106	3103	207	28	2827,4	-93,3	-86,5
AMERİKA	26	204	91	13	684,6	-55,4	-85,7
AVUSTRALYA	13	66	53	8	407,7	-19,7	-84,9
AVUSTURYA	1	33	15	2	3200	-54,5	-86,7
AZERBAYCAN	5	10	10	5	100	0	-50,0
BELÇİKA	16	22	10	0	37,5	-54,5	-100,0
BELARUS	5	6	8	19	20	33,3	137,5
BULGARİSTAN	28	149	69	4	432,1	-53,7	-94,2
ÇEKYA	2	104	3	8	5100	-97,1	166,7
DANİMARKA	15	21	4	3	40	-81	-25,0
FİNLANDİYA	1	9	10	2	800	11,1	-80,0
FRANSA	24	585	80	15	2337,5	-86,3	-81,3
GÜNEY AFRİKA CUMH.	2	18	29	8	800	61,1	-72,4
HOLLANDA	32	67	56	8	109,4	-16,4	-85,7
İNGİLTERE	1.065	3.976	5.520	232	273,3	38,8	-95,8
İRAN	1	9	7	1	800	-22,2	-85,7
İRLANDA	7	45	109	7	542,9	142,2	-93,6
İSPANYA	26	26	33	12	0	26,9	-63,6
İSRAİL	3	620	1.222	25	20566,7	97,1	-98,0
İSVEÇ	10	38	21	4	280	-44,7	-81,0
İSVİÇRE	8	38	21	18	375	-44,7	-14,3
İTALYA	16	53	45	12	231,3	-15,1	-73,3
JAPONYA	2	9	10	0	350	11,1	-100,0
KANADA	6	52	65	10	766,7	25	-84,6
KAZAKİSTAN	1	3	7	16	200	133,3	128,6
LETONYA	5	9	9	2	80	0	-77,8
LİTVANYA	2	28	18	3	1300	-35,7	-83,3
LÜBNAN	0	7	0	0	-	-100	-
MACARİSTAN	2	13	2	0	550	-84,6	-100,0
MISIR	0	4	1	3	-	-75	200,0
NORVEÇ	4	8	5	1	100	-37,5	-80,0
POLONYA	13	150	20	22	1053,8	-86,7	10,0
PORTEKİZ	1	12	7	10	1100	-41,7	42,9
ROMANYA	5	39	161	178	680	312,8	10,6
RUSYA FEDERASYON	34	91	135	929	167,6	48,4	588,1
SİRBİSTAN	4	35	44	1	775	25,7	-97,7
SLOVAKYA	3	50	4	0	1566,7	-92	-100,0
SLOVENYA	0	9	3	4	-	-66,7	33,3

SUUDİ ARABİSTAN	0	1	0	0	-	-100	-
UKRAYNA	74	144	165	25	94,6	14,6	-84,8
ÜRDÜN	0	152	277	0	-	82,2	-100,0
YENİ ZELANDA	4	25	20	0	525	-20	-100,0
YUNANİSTAN	937	2.772	1.259	7	195,8	-54,6	-99,4
DİĞER	82	696	1.560	39	748,8	124,1	-97,5
YABANCI TURİST	2.591	13.551	11.786	1.687	423	-13	-85,7
YERLİ TURİST	2.746	4.767	4.218	544	73,6	-11,5	-87,1
GENEL TOPLAM	5.337	18.318	16.004	2.231	243,2	-12,6	-86,1

*Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2020 – Kasım Ayı Bülteni

1.2.4.İZMİR'E GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

2020 yılının Kasım ayında İzmir'e gelen ziyaretçilerin sayısı, geçtiğimiz yılın Kasım ayı ile karşılaştırıldığında %80,7 oranında düşüş göstererek 15.463 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 9'da İzmir'e gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 9. İzmir'e Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2017	2018	2019	2020	2018/2017	2019/2018	2020/2019
OCAK	49.719	67.297	57.311	77.311	35,4	-14,8	34,9
ŞUBAT	49.105	65.492	56.917	77.501	33,4	-13,1	36,2
MART	67.610	66.779	81.905	37.116	-1,2	22,7	-54,7
NİSAN	91.119	99.613	125.049	3.101	9,3	25,5	-97,5
MAYIS	112.634	123.218	145.855	1.177	9,4	18,3	-99,1
HAZİRAN	156.058	209.172	259.184	34.864	34	23,9	-86,5
TEMMUZ	248.714	334.819	342.766	93.095	34,6	2,4	-72,8
AĞUSTOS	241.832	260.900	317.131	102.193	7,9	21,6	-67,8
EYLÜL	178.891	196.522	242.157	62.279	9,9	23,2	-74,3
EKİM	111.929	128.797	172.004	39.350	15,1	33,5	-77,1
KASIM	53.685	59.913	80.172	15.463	11,6	33,8	-80,7
ARALIK	61.976	70.766	94.736		14,2	33,8	
TOPLAM	1.423.272	1.683.288	1.975.187		18,3	17,3	
11 AYLIK TOPLAM	1.361.296	1.612.522	1.880.451	543.450	18,45	16,62	-71,10

*Kaynak: İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2020 – Kasım Ayı Bülteni

2017, 2018, 2019 ve 2020 yıllarının Kasım aylarında İzmir'e gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 10'da belirtilmiştir.

Tablo 10. İzmir'e Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Kasım)

MİLLİYETİ	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2017	2018	2019	2020	2018/2017	2019/2018	2020/2019
A.B.D.	200	253	393	90	26,5	55,3	-77,1
ALMANYA	7.596	9.027	12.060	2.808	18,8	33,6	-76,7
ARJANTİN	26	76	117	1	192,3	53,9	-99,1
ARNAVUTLUK	8	22	34	3	175	54,5	-91,2
AVUSTRALYA	20	19	85	8	-5	347,4	-90,6
AVUSTURYA	432	514	667	103	19	29,8	-84,6
AZERBAYCAN	35	842	1.107	39	2.305,70	31,5	-96,5
BELARUS	5	23	44	19	360	91,3	-56,8
BELÇİKA	253	311	455	192	22,9	46,3	-57,8
BOSNA HERSEK	10	15	24	4	50	60	-83,3
BREZİLYA	39	265	171	6	579,5	-35,5	-96,5
BULGARİSTAN	194	227	462	189	17	103,5	-59,1
CEZAYİR	2	46	17	0	2.200,00	-63	-100,0
ÇEKYA	13	12	33	5	-7,7	175	-84,8
ÇİN HALK CUM.	49	164	196	4	234,7	19,5	-98,0
DANİMARKA	26	42	96	10	61,5	128,6	-89,6
ENDONEZYA	34	30	27	58	-11,8	-10	114,8
ERMENİSTAN	0	0	0	2	-	-	-
ESTONYA	4	5	5	1	25	0	-80,0
FAS	11	19	16	9	72,7	-15,8	-43,8
FİLİPİNLER	121	694	997	115	473,6	43,7	-88,5
FİNLANDİYA	13	6	20	4	-53,8	233,3	-80,0
FRANSA	326	443	675	191	35,9	52,4	-71,7
GÜNEY KIBRIS RUM YÖN.	17	22	21	1	29,4	-4,5	-95,2
GÜNEY KORE	83	42	326	19	-49,4	676,2	-94,2
GÜNEY AFRİKA CUM.	3	2	16	6	-33,3	700	-62,5
GÜRCİSTAN	18	76	122	22	322,2	60,5	-82,0
HIRVATİSTAN	15	92	53	9	513,3	-42,4	-83,0
HİNDİSTAN	73	215	402	29	194,5	87	-92,8
HOLLANDA	1.449	1.629	1.730	810	12,4	6,2	-53,2
IRAK	19	34	24	19	78,9	-29,4	-20,8
İNGİLTERE	846	985	1.070	329	16,4	8,6	-69,3
İRAN	30	630	1.349	13	2.000,00	114,1	-99,0
İRLANDA	38	57	102	62	50	78,9	-39,2
İSPANYA	69	189	87	9	173,9	-54	-89,7
İSRAİL	7	3	12	2	-57,1	300	-83,3
İSVEÇ	19	21	49	14	10,5	133,3	-71,4
İSVİÇRE	342	319	453	201	-6,7	42	-55,6
İTALYA	157	125	250	59	-20,4	100	-76,4
İZLANDA	2	3	2	0	50	-33,3	-100,0

JAPONYA	70	18	316	11	-74,3	1.655,60	-96,5
K.K.T.C.	1.326	1.051	1.371	4	-20,7	30,4	-99,7
KANADA	40	52	103	15	30	98,1	-85,4
KAZAKİSTAN	18	51	29	18	183,3	-43,1	-37,9
KIRGIZİSTAN	12	14	16	4	16,7	14,3	-75,0
KOLOMBİYA	677	623	686	1	-8	10,1	-99,9
KOSOVA	10	17	19	10	70	11,8	-47,4
KUVEYT	6	4	49	0	-33,3	1.125,00	-100,0
LETONYA	8	19	28	6	137,5	47,4	-78,6
LİTVANYA	12	16	31	3	33,3	93,8	-90,3
LÜBNAN	19	19	26	12	0	36,8	-53,8
LÜKSEMBURG	2	1	1	0	-50	0	-100,0
MACARİSTAN	22	11	39	2	-50	254,5	-94,9
MAKEDONYA	14	16	21	4	14,3	31,3	-81,0
MALEZYA	9	5	25	1	-44,4	400	-96,0
MALTA	0	1	4	0	-	300	-100,0
MEKSİKA	486	904	1.529	1	86	69,1	-99,9
MISIR	9	23	67	5	155,6	191,3	-92,5
MİLLİYETSİZ	17	36	76	16	111,8	111,1	-78,9
MOLDOVA CUM.	6	10	17	1	66,7	70	-94,1
NORVEÇ	9	10	27	10	11,1	170	-63,0
ÖZBEKİSTAN	4	17	15	4	325	-11,8	-73,3
PAKİSTAN	4	8	31	3	100	287,5	-90,3
POLONYA	102	140	225	29	37,3	60,7	-87,1
PORTEKİZ	24	30	54	3	25	80	-94,4
ROMANYA	59	77	121	65	30,5	57,1	-46,3
RUSYA FED.	78	295	254	107	278,2	-13,9	-57,9
SLOVAKYA	7	20	19	1	185,7	-5	-94,7
SLOVENYA	15	10	10	3	-33,3	0	-70,0
SURİYE	12	28	34	18	133,3	21,4	-47,1
ŞİLİ	7	8	3	0	14,3	-62,5	-100,0
TACİKİSTAN	1	3	3	3	200	0	0,0
TAYLAND	5	2	72	0	-60	3.500,00	-100,0
TUNUS	3	8	15	2	166,7	87,5	-86,7
TÜRKMENİSTAN	19	21	31	11	10,5	47,6	-64,5
UKRAYNA	124	940	1.219	1.303	658,1	29,7	6,9
ÜRDÜN	5	160	14	4	3.100,00	-91,3	-71,4
VENEZÜELLA	5	2	8	1	-60	300	-87,5
YENİ ZELANDA	6	6	5	1	0	-16,7	-80,0
YUNANİSTAN	1.261	1.745	1.717	25	38,4	-1,6	-98,5
DİĞER	78	255	374	46	226,9	46,7	-87,7
YABANCI TOPLAM	17.203	24.175	32.585	7.226	40,5	34,8	-77,8
TÜRKİYE	36482	35738	47.587	8.237	-2	33,2	-82,7
GENEL TOPLAM	53.685	59.913	80.172	15.463	11,6	33,8	-80,7

*Kaynak: İzmir Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2020 -Kasım Ayı Bülteni

1.2.5. ANKARA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

2020 yılının Kasım ayında Ankara'ya gelen ziyaretçilerin sayısı, geçtiğimiz yılın Kasım ayı ile karşılaştırıldığında %31,8 oranında düşüş göstererek 315.855 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 11'de Ankara'ya gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 11. Ankara'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR		DEĞİŞİM ORANI
	2019	2020	2020/2019
OCAK	368.861	406.713	10,3
ŞUBAT	366.294	397.841	8,6
MART	393.624	256.870	-34,7
NİSAN	435.019	47.296	-89,1
MAYIS	347.600	50.936	-85,3
HAZİRAN	385.858	211.602	-45,2
TEMMUZ	447.827	289.341	-35,4
AĞUSTOS	416.840	362.512	-13
EYLÜL	430.205	347.971	-19,1
EKİM	447.322	366.736	-18
KASIM	463.312	315.855	-31,8
ARALIK	438.733		
TOPLAM	4.941.495		
11 AYLIK TOPLAM	4.502.762	3.053.673	-32,2

*Kaynak: Ankara İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2020 – Kasım Ayı Bülteni

2020 yılının Kasım ayında Ankara'ya gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 12'de belirtilmiştir.

Tablo 12. Ankara'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Kasım)

ANKARA'YA GELEN ZİYARETÇİLERİN MİLLİYETLERİNE GÖRE DAĞILIMI								
1.	IRAK	31.949	21.	HOLLANDA	2.716	41.	BELARUS	1099
2.	İRAN	22.083	22.	K.K.T.C.	2.589	42.	ARNAVUTLUK	1009
3.	AZERBAYCAN	19.275	23.	LİBYA	2.557	43.	AVUSTURYA	969
4.	UKRAYNA	16.998	24.	PAKİSTAN	2.440	44.	FAS	962
5.	RUSYA	11.299	25.	GÜRCİSTAN	2.366	45.	ETİYOPYA	948
6.	ÖZBEKİSTAN	10.845	26.	ROMANYA	2.153	46.	SUDAN	932
7.	ALMANYA	9.861	27.	ENDONEZYA	2.010	47.	DANİMARKA	877
8.	ABD	7.557	28.	İSVEÇ	1.942	48.	AVUSTURALYA	839
9.	KIRGIZİSTAN	6.339	29.	İSPANYA	1.839	49.	HİNDİSTAN	814
10.	KAZAKİSTAN	5.085	30.	NİJER	1.701	50.	FİNLANDİYA	798
11.	SOMALİ	4.904	31.	MISIR	1.672	51.	NORVEÇ	771
12.	İNGİLTERE	4.701	32.	İRLANDA	1.657	52.	İSVİÇRE	744
13.	ÇİN	4.352	33.	KATAR	1.631	53.	KOSOVA CUMH.	673
14.	FRANSA	4.333	34.	KANADA	1.576	54.	TUNUS	638
15.	AFGANİSTAN	3.717	35.	TÜRKMENİSTAN	1.576	55.	ÇEKYA	559
16.	ÜRDÜN	3.601	36.	BULGARİSTAN	1.355	56.	SİRBİSTAN	515
17.	JAPONYA	2.982	37.	MOLDOVA	1.335	57.	SURİNAM	509
18.	SUUDİ ARABİSTAN	2.979	38.	NİJERYA	1295	58.	BİRLEŞİK ARAP EMİR.	499
19.	İTALYA	2.889	39.	POLONYA	1157	59.	MACARİSTAN	388
20.	SURİYE	2.788	40.	BELÇİKA	1151	60.	DİĞER	31.190

*Kaynak: Ankara İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2020 – Kasım Ayı Bülteni

2. TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA ve TURİZM GİDERİ

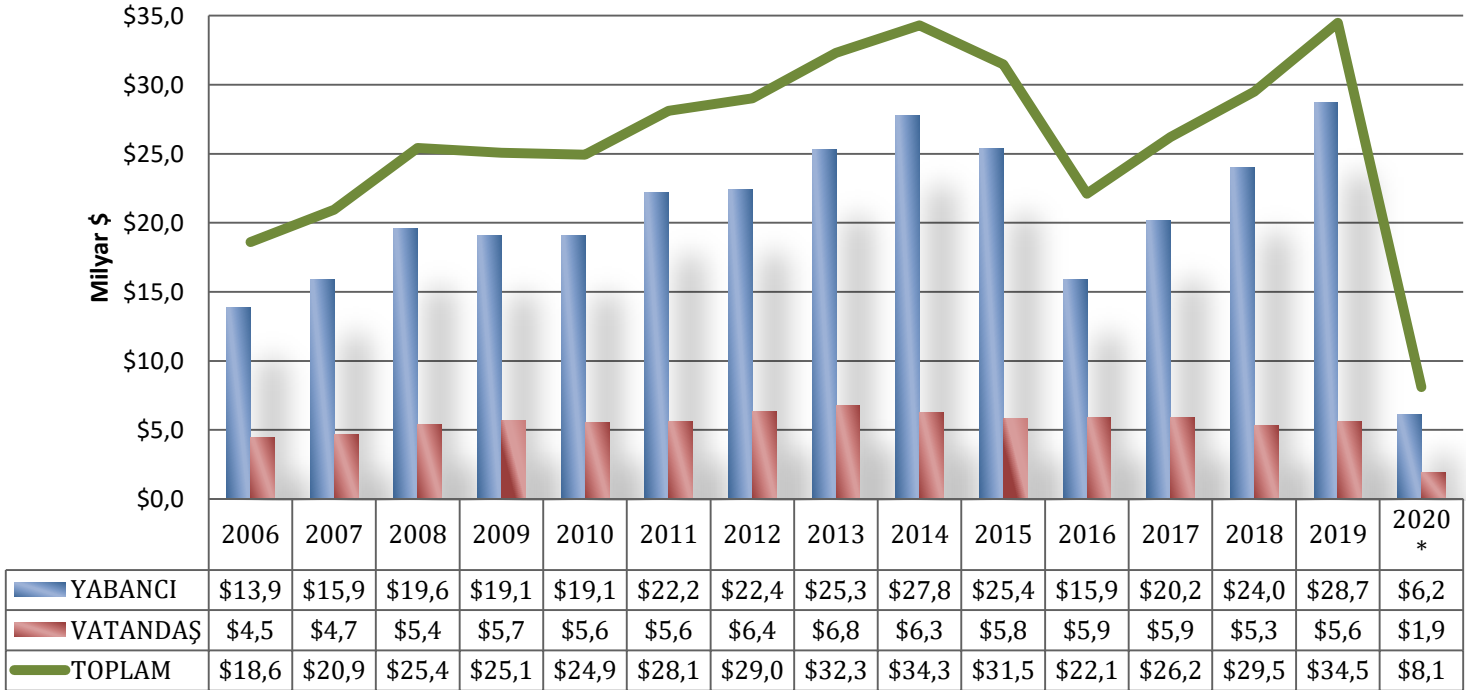
2.1. TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ ve ORTALAMA HARCAMA

Ülkemizin turizm geliri, 2017 yılından 2018 yılına %12,5 oranında artış göstererek 29,5 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Bunun yanında yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızdan elde edilen gelir ise; 5,3 milyar ABD Doları olarak gerçekleşerek bir önceki yıla oranla % 10,1 oranında düşüş yaşamıştır. 2019 yılında ise ülkemizin turizm geliri geçtiğimiz yıla oranla %17 oranında artış göstererek 34,5 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

2020 yılının dokuz ayını incelediğimizde ülkemizin turizm geliri 8,14 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 3'te 2006-2020 yıllarına ait gelir grafiği rakamları verilmiştir.

Şekil 3. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı

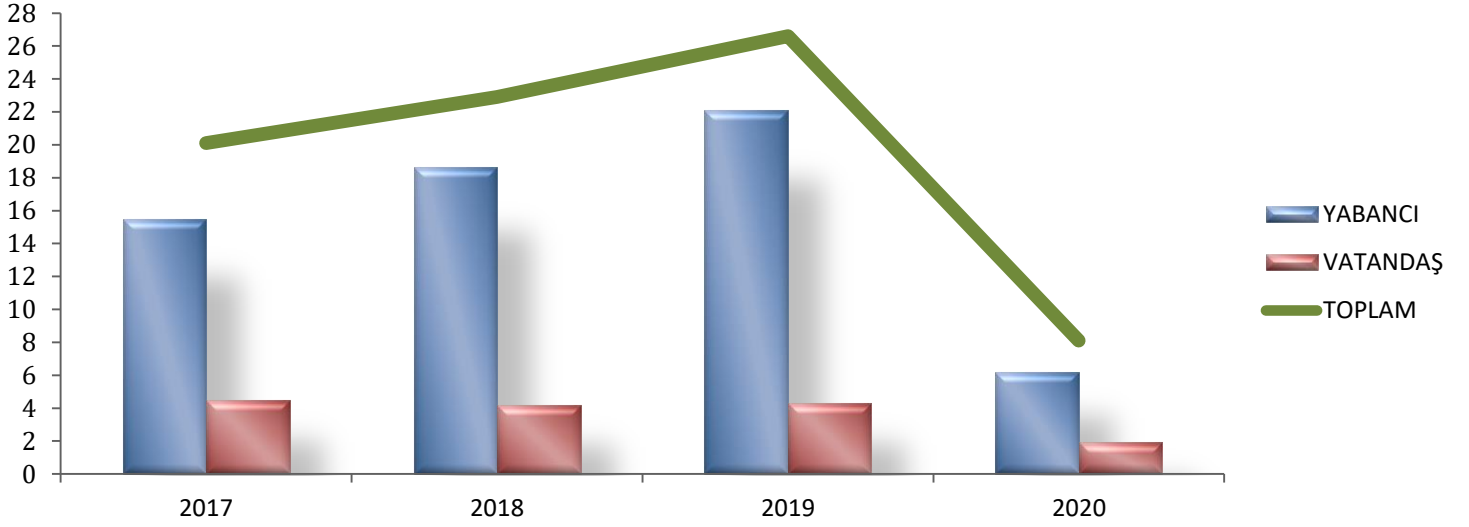

*Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü. 2020-Kasım Ayı Bülteni.

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır. (2020 yılı Ocak - Eylül)

Şekil 4'te 2017, 2018, 2019 ve 2020 yıllarına ait gelir grafiği rakamları verilmiştir. 2020 yılının turizm geliri Ocak-Eylül ayı döneminde 8,1 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşerek geçen yılın aynı dönemine göre %69,4 oranında düşüş yaşanmıştır.

Şekil 4. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı

*Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü. 2020 – Kasım Ayı Bülteni.

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır.

2019 yılının turizm geliri 34,5 milyar ABD Doları olarak gerçekleşerek 2018 yılının aynı dönemine göre %17 oranında artış göstermiştir.

Düşüşün başladığı 2016 yılı ile 2019 yılına ait turizm gelirleri karşılaştırıldığında %54 oranında artış gösterdiği görülmektedir.

Tablo 13'te 2018, 2019 ve 2020 yıllarına ait turizm geliri verilmiştir.

Tablo 13. 2017 - 2020 Yılları Turizm Geliri (Milyon \$)

AYLAR	2018				2019				2020				2019/2018				2020/2019			
	(*)	(**)	(***)	TOP.	(*)	(**)	(***)	TOP.	(*)	(**)	(***)	TOP.	(*)	(**)	(***)	TOP.	(*)	(**)	(***)	TOP.
OCAK	1118,3	385,9	6,9	1511,2	1254,4	324,1	7	1585,5	1463,3	364,9	5,8	1834	12	-16	1,4	4,9	16,7	12,6	-17	15,7
ŞUBAT	979,5	314,4	7,5	1301,4	1071	282,5	5,7	1359,2	1168,8	305,2	5,5	1479,5	9,3	-10	-24	4,4	9,1	8	-3,5	8,9
MART	1250,6	353,7	8,3	1612,6	1378,2	299,2	7,6	1685	660,2	121	6,5	787,7	10	-15	-8,4	4,5	-52	-60	-15	-53
3 AYLIK TOPLAM	3,348,4	1054	22,7	4425,2	3703,6	905,8	20,3	4629,7	3292,3	791,1	17,8	4101,2	10,6	14,1	10,6	4,6	11,1	12,7	12,3	11,4
NİSAN	1409,5	388,9	11,7	1810,1	1663,7	323,7	9,1	1996,4	Pandemi koşullarında sınır kapılarının kapalı olması nedeniyle TÜİK tarafından anket çalışması yapılamamış ve bu nedenle turizm geliri rakamları hesaplanamamıştır.				18	-17	-22	10				
MAYIS	2063,1	347,6	11,3	2421,9	2331,5	297	11,1	2639,7					13	-15	-1,8	9				
HAZİRAN	2463,5	336,8	12,2	2812,5	2979,5	346,3	12	3337,8					21	2,8	-1,6	19				
6 AYLIK TOPLAM	9.284,50	1.073,30	57,9	11.469,70	10.678,30	1.872,80	52,5	12.603,60					15	-12	-9,3	9,9				
TEMMUZ	2906,1	615,7	13,1	3534,8	3603,3	770	11,8	4385,1	323,2	232,6	5,6	561,4	24	25,1	-9,9	24	-91	-69,8	-52,6	-87,2
AĞUSTOS	3508,8	753,8	18,8	4281,4	4337	892	15,1	5244,1	1125,2	488,4	8,8	1622,3	24	18,3	-20	23	-74,1	-45,2	-41,9	-69,1
EYLÜL	2956,7	716	13,6	3686,4	3544,5	3544,5	843	14,7	1426,7	416,8	17,2	1860,6	20	17,7	8,1	19	-59,8	-50,6	17,2	-57,7
9 AYLIK TOPLAM	18.656,10	4.212,80	103,4	22.972,30	22.163,10	4.377,80	94,1	26.635,00	6167,3	1928,9	49,4	8145,6	18,8	3,9	-9	15,9	-72,2	-55,9	-47,5	-69,4
EKİM	2887,9	413,9	16,3	3318,2	3608,5	481,4	11,6	4101,5					25	16,3	-28,8	24				
KASIM	1415,4	368,6	10,7	1794,6	1692,1	433,5	12,5	2138,1					20	17,6	16,8	19				
ARALIK	1068,9	350,1	8,7	1427,6	1241,1	395,9	8,9	1645,9					16	13,1	2,3	15				
12 AYLIK TOPLAM	24.028,30	5.345,40	139,1	29.512,70	28.704,90	5.688,20	127,1	34.520,20					19,5	6,4	-8,6	17				

*Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Merkez Bankası, Kültür ve Turizm Bakanlığı – 2020 Kasım Ayı Bülteni *Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır.

(*) : Yabancı ziyaretçilerden elde edilen gelir.

(**) : Yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilen gelir.

(***) : GSM Dolaşım Harcamaları ile Marina Hizmet Harcamaları Toplam Gelirde Yer Almakta Olup, Yabancı - Vatandaş Ayrımı Verilememektedir.

TURİZM GELİRİ VE ORTALAMA HARCAMA TABLOSU

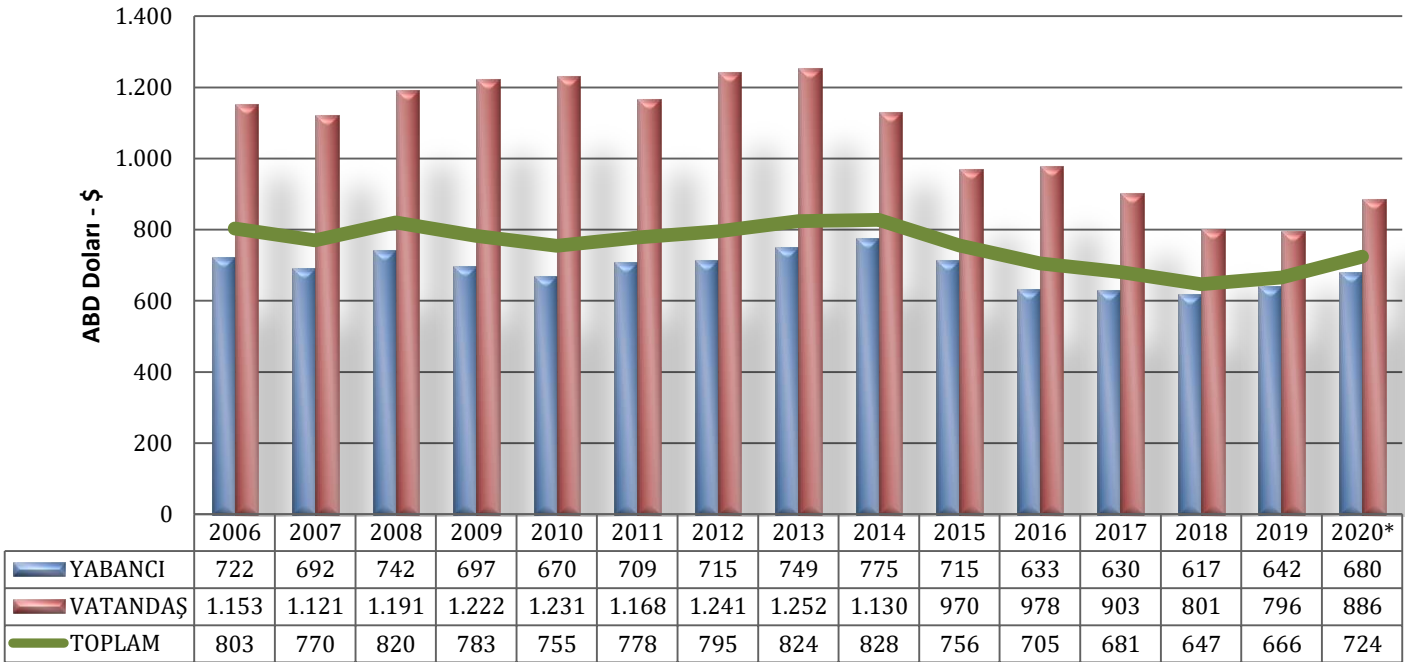
2018 yılına ait yabancı ziyaretçilerin ortalama harcaması 617 ABD Doları ve yurt dışında ikamet eden vatandaşların ortalama harcaması 801 ABD Doları olarak gerçekleşmiş olup; 2018 yılının genel ortalama harcaması 647 ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılında yabancı ziyaretçilerin ortalama harcaması 642 ABD Doları ve yurt dışında ikamet eden vatandaşların ortalama harcaması ise 796 ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılının aylık genel ortalama harcaması 666 ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

2020 yılında ise; yabancı ziyaretçilerin dokuz aylık ortalama harcaması 680 ABD Doları ve yurt dışında ikamet eden vatandaşların ortalama harcaması ise 886 ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılının dokuz aylık genel ortalama harcaması 724 ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 5'te yabancı ziyaretçilerin ve yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerin ortalama harcamasının yıllara göre dağılımı gösterilmiştir.

Şekil 5. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Ortalama Harcamasının Yıllara Göre Dağılımı

*Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve

*İşletmeler Genel Müdürlüğü. 2020 – Kasım Ayı Bülteni - *Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır.

2.1.1. TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL VE OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

2019 yılının Eylül ayında ülkemizin toplam ihracat rakamı yaklaşık 133 milyar ABD Doları, ithalat rakamı ise yaklaşık 154 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Dış ticaret açığı ise yaklaşık 38 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılının Eylül ayında gerçekleşen toplam turizm gelirimiz yaklaşık 27 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılının aynı dönemiyle karşılaştırdığımızda turizm gelirimiz %15,9 oranında artış göstermiştir.

Tablo 14'te dış ticaret verisi ve turizm gelirinin yanı sıra otomotiv ile tekstil sektörünün ithalat ve ihracat rakamlarına yer verilmiştir.

Tablo 14. Türkiye, Tekstil ve Otomotiv Sektörünün Dış Ticaret Verileri ile Turizm Sektörünün Karşılaştırılması

	2020 - Yılı Dış Ticareti Verileri (000 ABD \$)						
	YILLAR / KALEMLER	2016	2017	2018	2019	2020	Değişim
							(%)
TÜRKİYE (*)	Türkiye Toplam İthalatı	149.582.059	172.729.268	181.709.744	153.885.340	156.186.399	1%
	Türkiye Toplam İhracatı	108.921.658	120.251.237	129.545.529	132.792.571	118.324.783	-11%
	Türkiye Toplam Dış Ticaret Açığı	-40.660.401	-52.478.031	-52.164.215	-21.092.769	-37.861.616	80%
TURİZM (*)	Turizm Geliri	17.324.660	20.174.440	22.972.330	26.634.770	8.145.660	
OTOMOTİV (*)	Turizm Gelirinin Dış Ticaret Açığını Karşılama Oranı	42,61%	38,44%	44,04%	126,27%	21,51%	
	Otomotiv İthalatı	17.497.412	16.360.530	14.768.264	10.604.406	12.512.932	18%
	Otomotiv İhracatı	15.637.907	20.515.708	21.769.789	21.644.618	16.425.854	-24%
	Otomotiv Dış Ticaret Açığı/Fazlası	-1.859.505	4.155.178	7.001.525	11.040.212	3.912.922	-65%
	Otomotiv İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	0,89%	1,25%	1,47%	2,04%	1,31%	
	Otomotiv İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	11,70%	9,47%	8,13%	6,89%	8,01%	
	Otomotiv İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	14,36%	17,06%	16,80%	16,30%	13,88%	
TEKSTİL (*)	Tekstil İthalatı	9.136.332	9.625.382	9.550.668	8.303.760	7.182.131	-14%
	Tekstil İhracatı	20.880.671	21.040.022	22.165.875	22.161.240	19.775.050	-11%
	Tekstil Dış Ticaret Açığı/Fazlası	11.744.339	11.414.640	12.615.207	13.857.480	12.592.919	-9%
	Tekstil İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	2,29%	2,19%	2,32%	2,67%	2,75%	
	Tekstil İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	6,11%	5,57%	5,26%	5,40%	4,60%	
	Tekstil İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	19,17%	17,50%	17,11%	16,69%	16,71%	

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır. 2020 Kasım Bülteni

Kaynaklar: () TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri (*) T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü (*) TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri, Fasıllar GTİB-87 (*) TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri, Fasıllar

GTİB-50-63

2.2. TÜRKİYE'NİN TURİZM GİDERİ

Türkiye'nin turizm gideri, 2016 yılında 5,04 milyar ABD Doları olan turizm gideri, 2017 yılında %1,7 artarak 5,13 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

2018 yılında turizm gideri 2017 yılına oranla %4,7 azalarak 4,89 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiş ve 2019 yılında ki turizm giderine baktığımızda ise; geçtiğimiz yılın aynı dönemine oranla %10,1 oranında düşüş gerçekleşmiştir.

2020 yılının dokuz aylık turizm gideri geçtiğimiz yılın aynı dönemiyile karşılaştırdığımızda 72,8 oranında bir düşüşle 919 Milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 15'de turizm giderimizin aylara ve yıllara göre dağılımı aktarılmıştır.

Tablo 15. Türkiye Turizm Giderinin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı (Milyon \$)

AYLAR	YILLAR					DEĞİŞİM ORANI			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019
ŞUBAT	531,4	277,4	342,8	335	304,4	-48	23,6	-2,3	-9,1
MART	525,2	303,2	373	385,5	159,1	-42	23	3,4	-58,7
3 AYLIK TOPLAM	1.537,60	855,8	1.079,00	1.066,70	793,5	-44	26,1	-1,1	-25,6
NİSAN	475,1	428,9	561,6	336,5	Pandemi koşullarında sınır kapılarının kapalı olması nedeniyle TÜİK tarafından anket çalışması yapılamamış ve bu nedenle turizm geliri rakamları hesaplanamamıştır.	-9,7	30,9	-40,1	
MAYIS	555,1	499,3	519,8	319,8		-10	4,11	-38,5	
HAZİRAN	479,5	458,2	568,8	426,2		-4,4	24,1	-25,1	
6 AYLIK TOPLAM	3.047,30	2.242,20	2.729,20	2.149,2		-26	21,7	-21,3	
TEMMUZ	436,8	557,5	428,9	450,4	48,7	27,6	-23,1	5,0	-89,2
AĞUSTOS	327,6	505,9	422,9	431,5	41,1	54,4	-16,4	2,0	-90,5
EYLÜL	367,4	497,4	357,5	349,1	36,2	35,4	-28,1	-2,3	-89,6
9 AYLIK TOPLAM	4.179,10	3.803,00	3.938,50	3.380,2	919,6	-9	3,56	-14,2	-72,8
EKİM	313,3	462,6	328,4	352,2		47,7	-29,0	7,2	
KASIM	272	417,3	302,1	332,9		53,4	-27,6	10,2	
ARALIK	285,4	454,4	327,2	338,4		59,2	-28,0	3,4	
12 AYLIK TOPLAM	5 049,8	5 137,3	4 896,3	4.403,7		1,7	-4,7	-10,1	

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü 2020 - Kasım Ayı Bülteni

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır.